

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์/สื่อวัสดุ และด้านการบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำแนกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 96 คน ครู จำนวน 138 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอข้อมูลผู้วิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยนำมาสรุปผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์/สื่อวัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 11 สถานศึกษามีปัญหาในการเตรียมความพร้อมการรับการนิเทศภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 6 สถานศึกษามีปัญหาในการดำเนินการติดตามผลการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีปัญหาในการจัดครูให้ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด อยู่ในระดับมาก และข้อที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการจัดครู

ให้ครบชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อที่ 8 สถานศึกษามีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านอาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์/สื่อวัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 7 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 8 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และในข้อที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการจัดสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 6 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการด้านการสื่อสารโดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 7 สถานศึกษามีปัญหาในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ข้อที่ 4 สถานศึกษามีปัญหาการจัดทำรายงานประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยได้นำ ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในรายด้านสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามกระบวนการ PDCA พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยแยกออกเป็นรายด้านตามประเด็นที่สัมภาษณ์ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านวิชาการ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเด็นแนวทางการจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในการเตรียมความพร้อมการรับการนิเทศภายนอกสถานศึกษา สรุปได้ว่าควรมีการนำกระบวนการ PDCA มาใช้โดย P (Plan) กำหนดการ ประชุม วางแผน ชี้แจง และกำหนดนโยบาย ประชุมครู เพื่อมอบหมายงาน เตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศภายนอกแบ่งบุคลากรตามงานที่รับผิดชอบในการรับการนิเทศภายนอกสถานศึกษากับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ผ่านการประเมินนำผลการศึกษาดูงาน การกำหนดปฏิทินการนิเทศศึกษานโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ขอบข่ายของต้นสังกัด สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน D (DO) ประชุมครู กระจายงานและมอบหมายงานเพื่อเตรียมการรับการประเมิน ดำเนินการเตรียมการรับการนิเทศภายนอก ครูรับผิดชอบงานดำเนินงานแต่ละงาน ร่วมกันทำงานเป็นทีมเก็บข้อมูลของแต่ละฝ่าย ฯลฯ มีการดำเนินงานตามที่ประชุม เตรียมความพร้อมและร่วมกันรับการนิเทศ

ภายนอกสถานศึกษา การดำเนินการนิเทศ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานตามปฏิทินการนิเทศ รวมทั้งประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู เสนอโครงการ/กิจกรรม มอบหมายงาน เพื่อเป็นการนิเทศติดตามมอบหมายผู้รับผิดชอบ และเก็บรายละเอียดจากการดำเนินงาน C (Check) ติดตาม สอบถาม การปฏิบัติงาน จัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์เสริม เพื่อให้การดำเนินงานพร้อมรับการประเมินติดตามงานของแต่ละฝ่ายเพื่อให้งานที่ครูรับผิดชอบเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและถูกต้อง รวบรวมข้อเสนอแนะและผลการนิเทศภายนอกสถานศึกษา นำผลการนิเทศติดตาม และข้อมูลสารสนเทศ สรุปรายงานผลการนิเทศ ร่วมกันประชุมปรึกษา กำกับระหว่างการดำเนินการ นำรายละเอียดในแต่ละฝ่ายที่ได้ข้อมูลมารวบรวม ติดตามผลการนิเทศภายนอกติดตามข้อมูล และรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการนิเทศภายนอก A (Action) ประสานงานกับผู้ประเมิน นำเอกสารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปปรึกษาหารือ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้ถูกต้อง จนทำให้วันที่รับการประเมินจริง ไม่เกิดปัญหาและอุปสรรคในการประเมิน นำข้อมูลในทุกฝ่ายมาวิเคราะห์และปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ให้ข้อมูลถูกต้องต่อไป นำข้อเสนอและผลการนิเทศภายนอกสถานศึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษาต่อไป รวมทั้งเป็นแนวทางในการเตรียมรับการนิเทศภายนอกสถานศึกษาต่อไป นำผลการรายงานการนิเทศติดตามผล ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระบบการนิเทศ ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ สรุปรายงานผลการนิเทศภายนอก รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะมาปรับให้เหมาะสมกับโรงเรียน และนำมาปรับในโรงเรียน สรุปผลงาน นำผลที่ได้รับจากการนิเทศมาปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่างๆ และนำผลที่ได้รับจากการนิเทศภายนอกมาปรับให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ด้านที่ 2 บุคลากรในประเด็นที่ 1 สถานศึกษามีปัญหาในการจัดครูให้ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด P (Plan) ประชุมครู สอบถามประสบการณ์ความถนัด และสาขาวิชาเอกที่เรียนจบมา เพื่อเป็นข้อมูลการจัดเข้าชั้นเรียน วางแผนอัตรากำลังของบุคลากร ว่าแต่ละคนจบเอกอะไรมีประสบการณ์อย่างไรเป็นข้อมูลพื้นฐาน ประชุม สอบถามความถนัดของบุคลากรครู ร่วมกันวางแผนในการปฏิบัติงาน เตรียมความพร้อม ศึกษาการจัดครูให้ตรงตามความถนัดและความสามารถตามบริบทของโรงเรียนกำหนดวิชาเอกที่ขาดแคลนและต้องการเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา D (DO) มอบหมายครูเข้าสอนตามชั้นและสาขาวิชาเอกต่าง ๆ โดยปกติจะจัดให้ครูประจำชั้นตามวิชาเอกที่มี จัดครูให้ตรงวิชาเอกก่อน และครูที่มีความถนัดก่อน ร่วมกันปฏิบัติงานตามที่ประชุมและวางแผนร่วมกัน จัดครูสอนให้ตรงตามความสามารถที่มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรของการศึกษา จัดครูเข้าสอนตามวิชาเอก ส่งเข้าเรียนการพัฒนาฯ อบรมฯ ประชุมครู แบ่งงานเป็นฝ่าย กำหนดผู้รับผิดชอบและออกคำสั่งแต่งตั้งปฏิบัติงานจัดครูเข้าสอน ตามความเหมาะสม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจัดอัตรากำลังตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและอัตราบุคลากรครู จัดบุคลากรครูตามความเหมาะสม C (Check) นิเทศ สอบถามการปฏิบัติงานวันที่

ประชุมครูเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขต่อไปติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละคน มีความสามารถมากน้อยเพียงไร ตรวจสอบและร่วมกันเสนอแนะ ความคิดเห็นที่เกิดจากการปฏิบัติงาน นิเทศ กำกับ ตรวจสอบ ติดตามงานที่มอบหมาย เก็บข้อมูลและนิเทศการดำเนินงาน รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานของครูให้เกิดกับเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน A (Action) เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กจะมีครูไม่ครบชั้น การจัดทำครูสอนตรงตามวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัดทำได้ยากขึ้นอยู่กับจัดวิทยุญาณครูที่จะอุทิศเวลาให้กับงาน และโรงเรียนขึ้นอยู่กับคุณธรรมของผู้บริหารเป็นหลัก ให้ครูเข้าอบรมศึกษาต่อ พัฒนานเองให้มีความสามารถมากขึ้น ร่วมกันนำข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นมาปรับให้เหมาะสมกับบุคลากรที่มีในสถานศึกษาและบริบทของโรงเรียน นำผลการปฏิบัติงานของครู มีการติดตามการเรียนรู้อันของครู เพื่อให้มีการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพของนักเรียน ประเมินผลการดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลนำมาปรับให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนปรับทัศนคติในการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรครู ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ด้านที่ 2 บุคลากร ในประเด็นที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการจัดครูให้ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด P (Plan) ประชุมครูเพื่อมอบหมายงานร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานปีที่ผ่านมา กำหนด วางแผนแนวทางการจัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับบุคลากรที่มีให้เหมาะสม และจ้างผู้ดูแลเด็ก(นักเรียน) กำหนดการจัดชั้นเรียนให้ได้มาตรฐาน ดูความรู้วิชาเอกของแต่ละคนโดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ในการดำเนินงานจากผู้เกี่ยวข้องสำรวจ จำนวนอัตรากำลัง ความถนัด ความสามารถเฉพาะบุคคลตามบริบทของโรงเรียน D (DO) จัดครูเข้าชั้นเรียนโดย อนุบาลปีที่ 1 - อนุบาลปีที่ 2, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับ 4, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดครูสอนควบชั้นเรียนออกคำสั่งประจำชั้นเรียน หากยังมีครูไม่ครบชั้นเรียน ต้องระดมทรัพยากรใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อจ้างครูเพิ่ม ฯลฯ ร่วมกันปฏิบัติตามที่วางแผนมีการประชุมชี้แจงให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดครู ให้ครบชั้นวางแผนร่วมกันกับคณะครูใช้สื่อ DLTVและDLIT ดำเนินการจัดครูตามบริบทของโรงเรียนจัดครูทำการสอนตามอัตรากำลังและการวางแผนที่กำหนด จัดบุคลากรครูให้มีความเหมาะสมกับจำนวนบุคลากรครูที่มีอยู่ C(Check) นิเทศ สอบถาม เพื่อปรับปรุง แก้ไขและประชุมปรึกษาหารือกับคณะครูเพื่อปรับปรุงแก้ไข ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู สอบถามหาข้อเสนอแนะและแนวคิดที่เหมาะสมกับสถานศึกษาในการจัดบุคลากรครู รวมทั้งติดตามผลการสนับสนุนการหาบุคลากรจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านงบประมาณ) จ้างครูผู้สอน กำกับนิเทศงานผลสัมฤทธิ์ บันทึกรายการสอน การจัดการกิจกรรมของครูผู้สอน นิเทศโดยผู้บริหาร/หัวหน้าหน่วยงาน เก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการ ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรครู A (Action) ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อระดมเงินจ้างผู้ดูแลนักเรียนให้คงไว้

มีฉะนั้นโรงเรียนจะขาดครู และเป็นปัญหาในการเรียนมากยิ่งขึ้น พัฒนาครูให้มีความรู้มากขึ้น นำข้อเสนอแนะและแนวคิด รวมทั้งบุคลากรครูที่มีมาปรับในการจัดครูให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีการสรุปรายงานผลการดำเนินการนำผล การนิเทศ บันที่กการสอนเสนอแนะนำผลจากการติดตามมาปรับใช้ ให้มีความเหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียน

ด้านที่ 3 อาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์สื่อวัสดุ ประเด็นที่ 1 สถานศึกษามีปัญหา ในการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ P (Plan) ประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเพื่อระดมเงินสร้างอาคาร และวางแผนกำหนดแนวทางในการดำเนินการปรับปรุง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน วัสดุให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อง่าย ๆ ให้เพียงพอ สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นหรือ ความพร้อมด้านการจัดหาห้องปฏิบัติการจัดห้องปฏิบัติการจากห้อง/สถานที่ที่มีในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในโรงเรียน กำหนดการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการที่มี ความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน D (DO) ระดมทรัพยากรปรับปรุงและจัดหาสื่อตาม งบประมาณและซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่มีให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ปรับปรุงอาคาร เรียน ห้องเรียนห้องปฏิบัติการให้มีคุณภาพมากขึ้น ร่วมกันปฏิบัติ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา จัดทำห้องปฏิบัติการตามความต้องการของนักเรียน และมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ที่ใช้ได้จริง อำนวยความสะดวก บริการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือองค์กรหน่วยงานอื่นๆ ขอความ ร่วมมือ และระดมงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ ดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน C (Check) นิเทศ กำกับ ติดตาม สอบถาม ผลการดำเนินงานและร่วมปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังๆ ที่เกิดขึ้น ติดตามกำกับการใช้ห้องเรียน อาคารเรียนให้มีประโยชน์มากขึ้น ร่วมกันตรวจสอบ เสนอแนะแนวทางและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินการใช้ห้องปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สำรวจจำนวน ห้องปฏิบัติการ บันที่กการใช้ห้องปฏิบัติการ ตรวจสอบการใช้ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน A (Action) ประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชี้แจงความต้องการและดำเนินการจัดหา ให้โรงเรียน มีวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อวัสดุต่างๆ ให้มีและพร้อมใช้งาน พัฒนาอาคารเรียน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นำข้อเสนอแนะ แนวทางและข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเหมาะสมและพร้อมสำหรับทุกฝ่าย สรุปผลรายงาน พัฒนาต่อยอด ห้องปฏิบัติการ ให้มีคุณภาพ ร่วมมือแก้ไขปัญหาดังๆที่เกิดขึ้นร่วมกัน และกำหนดไว้ในแผนงานเพื่อพัฒนา ในปีต่อไป นำข้อมูล นำผลการติดตามการใช้มาปรับพัฒนาห้องปฏิบัติการให้มีความเหมาะสม บริบทของโรงเรียน

ด้านที่ 3 อาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์สื่อวัสดุ ประเด็นที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบ และกลไกในการระดมทรัพยากรที่เหมาะสมP (Plan)

วางแผนประชุมครู คณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สำนวณสภาพปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ปรีกษาแนวทางการพัฒนากับคณะกรรมการสถานศึกษา องค์การเอกชน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นศิษย์เก่า ฯลฯ เพื่อชี้แจงความขาดแคลน และความต้องการจำเป็น ในการจัดการศึกษาการใช้ระบบและกลไกในการระดมทรัพยากร ที่มีมาใช้ให้เหมาะสม กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรที่เหมาะสม และเกิดความคุ้มค่า D (DO) ประชุมมอบหมายงานที่รับผิดชอบ เพื่อระดมทรัพยากรร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรจากส่วนต่างๆ เพื่องบประมาณในการระดมทุน การศึกษา วางแผนเกี่ยวกับการใช้ระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่มีมาใช้ให้เหมาะสม ตามบริบทตามแผนการปฏิบัติการ และเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ ร่วมระดมทรัพยากร ตามระบบ จัดซื้อ จัดหา ขอรับการสนับสนุนหรือรับบริจาคจากชุมชน องค์การ หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพตามแผนที่กำหนด C (Check) สอบถามปัญหาการดำเนินงานเพื่อให้คำแนะนำ กำกับติดตาม ตรวจสอบและเสนอแนะ แนวทาง ในการใช้กลไกในการดำเนินการในการระดมทรัพยากร มาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า จัดทำทะเบียนวัสดุและครุภัณฑ์ของโรงเรียน รวมทั้งให้ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากรมาใช้ในสถานศึกษา A (Action) ประชุมครู/คณะกรรมการการศึกษาเพื่อหาแนว ทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการระดม ทุนต่อไป ร่วมกันนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากขึ้น คุ้มค่า และสอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียน สรุปผลการดำเนินการ สรุปรายงานประเมินผล แก้ไขปัญหา อุปสรรค ร่วมกันและมีการระดม แนวทางพัฒนาการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดนำผลและ อุปสรรคมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขประเมินผลการ ดำเนินการร่วมกัน ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขอุปสรรคร่วมกัน

ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ ประเด็นที่ 1 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการ ด้านการสื่อสารโดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ต P (Plan) สำนวณความต้องการ ประชุมครูมอบหมาย ความรับผิดชอบ วางแผนการดำเนินงาน วางแผนของงบประมาณจาก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาและวางแผนระดมทุน เพื่อหางบประมาณร่วมกันประชุม วางแผน และตรวจสอบการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต กำหนดแนวทางการใช้ อินเทอร์เน็ต การสื่อสารประชุม วางแผนร่วมกัน เสนอสิ่งที่ต้องการต่อหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา) D (DO) ส่งบุคลากรเข้าประชุมอบรมตามโอกาสและรับผิดชอบในระบบ การสื่อสารและอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน ปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต ปฏิบัติงานด้วยระบบ การสื่อสารโดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษา ดำเนินการติดตั้ง อินเทอร์เน็ต ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ในการใช้ประโยชน์ได้สูงสุด ดำเนินการตามแผนที่วางไว้และตรวจสอบการใช้งาน และกำกับ ติดตามผล สอบถามการทำงาน จัดซื้อ จัดหา และขอรับการสนับสนุน หรือรับบริจาค จากชุมชน

องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ C (Check) มอบหมายภาระงานให้ร่วมรับผิดชอบและเผยแพร่ความรู้ สู่บุคลากรอื่น เพื่อปรับปรุงแก้ไขร่วมกันหากเกิดปัญหาในการใช้งานกำกับกับการใช้อินเทอร์เน็ต ตรวจสอบอุปกรณ์และการใช้งาน สอบถามข้อมูลในการใช้งานในระบบอินเทอร์เน็ตประเมินผล การใช้อินเทอร์เน็ต บรรลุตามความต้องการ และสำเร็จตรงเป้าหมายของการเรียนการสอน นิเทศ ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการ สอบถามจากการใช้งานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง A (Action) ติดต่อแจ้งบริษัทที่รับผิดชอบมาดำเนินการซ่อมแซม หากปัญหาเกินความสามารถ ของบุคลากร แก้ไขในส่วนที่จะเกิดประโยชน์มากที่สุด นำข้อปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับอุปกรณ์ และระบบอินเทอร์เน็ตมาแก้ไขปรับปรุง ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้เสมอ สรุปผลการใช้ Internet และมีการปรับปรุงติดตามให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนำ ข้อมูลในการใช้ระบบ อินเทอร์เน็ตมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้เหมาะสม และทางคณะ ผู้บริหารฯ คณะครูแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันนำผลการดำเนินการมาหาแนวทางปรับปรุง ร่วมกันร่วมกันหาแนวทางในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตจากผลการติดตามตรวจสอบ

ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ ประเด็นที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการใช้ข้อมูล สารสนเทศ P (Plan) ประชุม วางแผน แนวทางการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ การจัดข้อมูล สารสนเทศกับบุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง ประชุมครูมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบจัดทำข้อมูล วางแผนประชุม เสนอบนประมาณกำหนดการประชุมวางแผนเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบจัดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการใช้ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี ให้บุคลากรรวบรวมจัดทำข้อมูลสารสนเทศในความรับผิดชอบ และปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลไปใช้ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดและดำเนินการ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศรวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมี การพัฒนาการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สามารถสืบข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ติดตามการใช้งาน ส่งเข้ารับการอบรมพัฒนา จัดเก็บระบบงานส่งเสริม และสนับสนุนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย C (Check) สอบถามผลการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยแก้ไข ปัญหา และอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้น สอบถามการปฏิบัติงาน และการใช้ข้อมูลสารสนเทศของทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง กำกับติดตามคุณภาพการใช้งานตรวจสอบการดำเนินการในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ติดตามระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประเมินผลการดำเนินงาน ทางระบบสารสนเทศ ตรวจสอบการใช้งาน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ตรวจสอบการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และความคิดเห็นในการนำมาใช้และปรับปรุงข้อมูล A (Action) รวบรวมข้อมูล การใช้งานมาให้ เป็นแนวทางในการพัฒนา การใช้ข้อมูลสารสนเทศให้คำแนะนำ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้อง และเป็นระบบเพื่อความรวดเร็วในการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ แก้ไขข้อมูลหาแนวทางแก้ไข ตามความคิดเห็น และปรับให้มีความเหมาะสมในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีการสรุปผล การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ และการจัดเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกันแก้ไข ปัญหา สรุปผล รายงานผล ปรับปรุง ร่วมกันพัฒนาการจัดทำและการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

และเพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อหน่วยงานต้นสังกัด นำผลการปฏิบัติงานในระบบสารสนเทศ มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในครั้งต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ปัญหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ดังนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์สื่อวัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกลุ่ม งานวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557:5-10) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีรายละเอียดใน แต่ละด้านดังนี้

ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือข้อที่ 11 สถานศึกษามีปัญหาในการเตรียมความพร้อมการรับการนิเทศภายนอก สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 6 สถานศึกษามีปัญหา ในการดำเนินการติดตามผลการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ช่อรัตน์ดา เกสทอง (2550:83-92) ที่ศึกษาการนำเสนอแนวทางการบริหารงานทางวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี พบว่า ปัญหาการบริหารงานทาง วิชาการโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ ในระดับปานกลาง

ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือข้อที่ 1 สถานศึกษามีปัญหาในการจัดครูให้ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด อยู่ในระดับมาก และข้อที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการจัดครูให้ครบชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุนทรี สุวรรณภูมิ (2549 : 87-91) ศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กรณีโรงเรียนวัดสารภีวิทยาคาร อำเภอแม่วาง จังหวัด เชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กของโรงเรียนวัดสารภีวิทยาคาร อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหา คือ ครูไม่มีเวลาจัดการเรียนรู้ให้ครบร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะต้องทำงานด้านอื่น บุคลากรมีจำนวนจำกัด ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรร

งบประมาณให้มากขึ้นจัดบุคลากรฝ่ายสนับสนุน เพื่อลดภาระครู ให้ครูสามารถจัดการเรียน การสอนได้อย่างเต็มที่และการทำงานควรทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยนำชุมชนเข้ามาช่วยเหลือ

ด้านอาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์/สื่อวัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 7 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการ ห้องปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 8 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการเกี่ยวกับ ระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง และในข้อที่ 2 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการจัดสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ใน ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สอดคล้องกับ ชุมพร สวยสด (2550 : 64 - 71) ที่ศึกษา ศักยภาพและวิธีการสนับสนุนการจัดการศึกษาดมที่คณะของผู้นำในเขตบริการการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีศักยภาพหรือ ความสามารถในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในทรัพยากรการบริหารโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือด้านการจัดการ ด้านคน ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ และด้านการเงิน สำหรับวิธีการสนับสนุนทรัพยากร คือ การขอความสนับสนุนผ่าน การประสานงานทางผู้นำชุมชนและใช้กิจกรรมทางศาสนา เช่น การทอดผ้าป่า เป็นต้น ปัญหา ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา คือ ขาดคนที่เสียสละเวลามาช่วยงานของโรงเรียน ชาวบ้าน มีรายได้น้อยมีรายได้ไม่แน่นอน ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน ชุมชนมีวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอและขาดคนที่มีความรู้ด้านการจัดการ ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงและให้ทางรัฐ จัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 6 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการด้านการสื่อสารโดยใช้ระบบ อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 7 สถานศึกษามีปัญหาในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ข้อที่ 4 สถานศึกษามีปัญหาการจัดทำรายงาน ประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เอื้อใจ (2549 : 92 - 98) ศึกษาโมทัศน์ ของครู นักเรียนและผู้แทนชุมชนต่อโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอดงคราญ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครนายกใน 3 ด้าน พบว่า แนวทางในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการและการบริหารจัดการบุคลากรต้องพัฒนาโรงเรียน อย่างเต็มความสามารถจัดภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการซ่อมแซมอาคารเรียน มีการใช้ วิทยากรภายนอก มีสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ และมีงบประมาณเพิ่มเติม นอกเหนือจากงบประมาณ

จะเห็นได้ว่า ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านอาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์/สื่อ วัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่ต่ำที่สุดคือ ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาจะพบว่าค่าเฉลี่ยในทุกด้านและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีความแตกต่างกันไม่มาก แสดงว่าในทุกด้าน และรายชื่อของทุกด้านต่างมีปัญหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ใกล้เคียงกันสอดคล้องกับ สิปปนนท์ เกตุทัต (2557 : 9 - 11) สรุปปัญหาวิกฤตของการศึกษาไทย ความเหลื่อมล้ำของคุณภาพสถานศึกษาอันเนื่องจากการไม่กระจายครูที่มีคุณภาพ ความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน การสอน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมอื่นๆ คุราชาดคุณภาพ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่ห่างไกลและทุรกันดาร เพราะยังขาดระบบการสร้างแรงจูงใจให้แก่ก่อกองการขาดการสนับสนุนเรื่องการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา และทุกข้อปัญหาต่าง ๆ มีความสำคัญ ทุกฝ่าย ควรร่วมกันหาแนวทางในการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่/ครุภัณฑ์/อุปกรณ์/สื่อวัสดุ อยู่ในระดับ ปานกลาง ประเด็นที่ 1 สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ ซึ่งควรมีการนำกระบวนการนำ PDCA เข้ามาดำเนินการ โดยประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเพื่อระดมเงินสร้างอาคารและวางแผนกำหนดแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนหาสื่อวัสดุให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้เพียงพอสำรวจสภาพปัญหา สอดคล้องกับ อารีย์ ชรรค์ชัย (2551 : 61 - 67) ที่ศึกษาความต้องการและวิธีการระดมทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 ต้องการงบประมาณที่ดินสิ่งก่อสร้าง งบประมาณค่าวัสดุ - ครุภัณฑ์ค่าวัสดุ - ครุภัณฑ์ ต้องการสื่อเทคโนโลยีด้านการจัดการต้องการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครบชั้นเรียน ส่วนด้านความร่วมมือและการมีส่วนร่วมต้องการให้ชุมชนเข้ามาช่วยสนับสนุนด้านการเงิน ทุนการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ความต้องการจำเป็นหรือความพร้อมด้านการจัดหาห้องปฏิบัติการจัดห้องปฏิบัติการจากห้อง/สถานที่ที่มีในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในโรงเรียน กำหนดการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ระดมทรัพยากรปรับปรุงและจัดหาสื่อตามงบประมาณและซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่มีให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ปรับปรุงอาคารเรียน ห้องเรียนห้องปฏิบัติการให้มีคุณภาพมากขึ้น ร่วมกันปฏิบัติและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา จัดทำห้องปฏิบัติการตามความต้องการของนักเรียน และมีความเหมาะสมเป็นไปได้ ที่ใช้ได้จริง อำนวยความสะดวก บริการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือองค์กร

หน่วยงานอื่น ๆ ขอความร่วมมือ และระดมงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ ดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนนิเทศ กำกับ ติดตาม สอบถามผลการดำเนินงานและร่วมปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ติดตามกำกับการใช้ห้องเรียน อาคารเรียนให้มีประโยชน์มากขึ้น ร่วมกันตรวจสอบ เสนอแนะแนวทางและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินการใช้ห้องปฏิบัติการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สำรวจจำนวนห้องปฏิบัติการ บันทึกการใช้ห้องปฏิบัติการ ตรวจสอบการใช้ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน ประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชี้แจงความต้องการและดำเนินการจัดทำให้โรงเรียนมีวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อวัสดุต่างๆ ให้มีและพร้อมใช้งาน พัฒนาอาคารเรียนโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นำข้อเสนอแนะ แนวทางและข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม และพร้อมสำหรับทุกฝ่าย สรุปผลรายงานพัฒนาต่อยอด ห้องปฏิบัติการให้มีคุณภาพ ร่วมมือแก้ไขปัญหาคือที่เกิดขึ้นร่วมกัน และกำหนดไว้ในแผนงานเพื่อพัฒนาในปีต่อไป นำข้อมูล นำผลการติดตามการใช้มาปรับปรุงพัฒนาห้องปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมบริบทของโรงเรียน กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2557 : 5 - 10) และประเด็นที่ 2 สถานศึกษา มีปัญหาในการบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบ และกลไกในการระดมทรัพยากรที่เหมาะสม วางแผนประชุมครู คณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ปรีกษาแนวทางการพัฒนา กับคณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรเอกชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นศิษย์เก่า ฯลฯ เพื่อชี้แจงความขาดแคลน และความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาการใช้ระบบ และกลไกในการระดมทรัพยากรที่มีมาใช้ให้เหมาะสม กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรที่เหมาะสมและเกิดความคุ้มค่า ประชุมมอบหมายงานที่รับผิดชอบ เพื่อระดมทรัพยากรร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรจากส่วนต่างๆ เพื่องบประมาณในการระดมทุน การศึกษา วางแผนเกี่ยวกับการใช้ระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่มีมาใช้ให้เหมาะสมตามบริบทตามแผนการปฏิบัติการ สอดคล้องกับ ชุมพร สวยสด (2550 : 64 - 71) ที่ศึกษาศักยภาพและวิธีการสนับสนุนการจัดการศึกษาตามทัศนะของผู้นำในเขตบริการ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีศักยภาพหรือความสามารถในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในทรัพยากรการบริหารโดยรวม ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือด้านการจัดการ ด้านคน ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านการเงิน สำหรับวิธีการสนับสนุนทรัพยากร คือ การขอความช่วยเหลือผ่านการประสานงานทางผู้นำชุมชนและใช้กิจกรรมทางศาสนา เช่น การทอดผ้าป่า เป็นต้น และเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ ร่วมระดมทรัพยากรตามระบบ จัดซื้อ จัดหา ขอรับการสนับสนุนหรือรับบริจาคจากชุมชน องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพตามแผนที่กำหนด สอบถามปัญหา การดำเนินงานเพื่อให้คำแนะนำ กำกับติดตาม ตรวจสอบ และเสนอแนะแนวทางในการใช้

กลไกในการดำเนินการในการระดมทรัพยากรมาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า จัดทำทะเบียนวัสดุและครุภัณฑ์ของโรงเรียน รวมทั้งให้ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรมาใช้ในสถานศึกษา ประชุมครู/คณะกรรมการการศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการระดมทุนต่อไป ร่วมกันนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากขึ้น คุ้มค่าและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สรุปผลการดำเนินการ สรุปรายงานประเมินผล แก้ไขปัญหาฯ อุปสรรคร่วมกัน และมีการระดม แนวทางพัฒนาการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดพร้อมกับนำผลและอุปสรรคมารับปรุงให้มีความเหมาะสม ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไข ประเมินผลการดำเนินการร่วมกันและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขอุปสรรคร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำไปปรับปรุงการดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

1. ควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก พัฒนาการบริหารจัดการในทุกด้านให้มีความเหมาะสม และลดปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้มีความเข้าใจในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้กับทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันปรับปรุง และพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการ และแนวทางพัฒนาการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรครู